1852. N°. 117.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 29 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 28 September.

Z. M. heeft bij de rustende Schutterij in Zuidholland, in het 3de district (Alphen) 2de bataillon staf, benoemd: tot Officier van Gezondheid der 3de klasse, J. B. Nieuwerff van den Berg, thans schutter; 1ste Compagnie, tot Kapitein G. H. Coninck Jongkindt, thans 1ste Luitenant; tot 1sten Luit. L. Varossieau, thans 2de Luit.; tot 2den Luit. H. G. Smits Verburg; 2de Compagnie, tot Kapitein A. van der Paauw, thans 2de Luit.; tot 1sten Luit. C. J. van der Chijs, thans 2de Luit.; 3de Compagnie, tot Kapitein D. de Wilgen Jz., thans 1ste Luit.; tot 2de Luits. C. A. 't Hooft, thans schutter, en J. M. Koekelis; tot 1sten Luit. J. C. van Kerkwijk, thans 2de Luit.; tot 2den Luit. J. G. Starck.

— Onder Engelsche berigten leest men, dat in een dagblad van Paramaribo gesproken werd van het vinden van goud in de rivieren aldaar en dat op last van den Gouverneur alle wateren zouden onderzocht worden, ten einde tot zekerheid te geraken aangaande de vermoedelijke hoeveelheid, welke aldaar zou kunnen gevonden worden.

— De prijzen van de kaas waren te Delft den 25sten f 13.50, à f 11 de 100 Ned. ℔. Er waren ter markt verkocht 28 stapels, wegende 10,188 Ned. ℔.

— Op de beide marktdagen, den 23sten en 24sten te Meppel gehouden, is de aanzienlijke hoeveelheid van 1,160¼ vierde vaten boter à 40 Ned. ℔, verkocht tegen den gemiddelden prijs van f 29 het vierde vat; bedragende alzoo f 33,654.50.

— De Tentoonstelling van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw is den 25sten te Haarlem geopend en wordt door deskundigen als zeer belangrijk aangemerkt.

— Vervolg en slot uit het voorloopig verslag, op het armbestuur, zie ons voorlaatst nommer.

§ 4. Zeer vele andere leden keurden de aangeduide hoofdstrekking der wet, of niet, of niet zoo onvoorwaardelijk af; noemden haar in vele opzigten een uitmuntend, aan de behoeften des tijds beantwoordend zamenstel en toonden zich geneigd om daaraan, behoudens wijziging van sommige bepalingen, hun zegel te hechten.

Naar dit gevoelen liet het voorschrift van art. 195 der Grondwet: *het armbestuur wordt door de wet geregeld*, geene andere opvatting toe, dan die de Regering daaraan geeft, namelijk regeling van het armbestuur in zijn geheel, zonder eenige beperking, welk gevoelen en bijzonderheden uit het verband der Grondwet met de vroegere Grondwetten en de tijdsomstandigheden uitvoerig wordt ontwikkeld. Voorts wordt aangemerkt dat het staatsbelang vordert, dat ook omtrent de diakoniën wettelijke bepalingen worden gemaakt, voornamelijk strekkende om verkeerdheden en misbruiken te keer te gaan, en eenige meerdere eenheid in de pogingen tot leniging der armoede te brengen. Onder de leden der Kamer waren er, die in plattelandsgemeenten onder hun oog de armenzorg door kerkelijke armbesturen hadden zien oefenen, op eene wijze, als of het er op aankwam, om te toonen, hoe men met de meeste middelen het minst mogelijke nut kon stichten.

Maar al bestond deze drangreden niet, dan zou toch aan wettelijke bepalingen omtrent de diakoniën behoefte zijn, om aan den tegenwoordigen ongeregelden en ongunstigen toestand der diakoniën een einde te maken. Die toestand wordt door de bestrijders der wet veel te veel uit het oog verloren. Deze armbesturen bezitten thans geenszins die volkomene onafhankelijkheid in hun beheer, welke men voor hen inroept: zij hebben die hier te lande nooit bezeten. Zij zijn ook thans aan voorschriften gebonden, in sommige opzigten bezwarender dan de thans voorgestelde, in andere van de voorgedragene wetsbepalingen alleen daarin verschillende, dat die voorschriften den toets der wettigheid minder kunnen doorstaan.

Zoo zijn de diakoniën thans, onder de werking der wet van 28 November 1818 of liever van de toepassing, daaraan door regterlijke gewijsden gegeven, gedwongen tot het doen van voorschotten tot ondersteuning van behoeftigen, die elders domicilie van onderstand hebben en tot het terugbetalen van hetgeen elders tot ondersteuning van bij haar armlastige behoeftigen is voorgeschoten. Gedurig worden zij in geschillen en regtsgedingen over het domicilie van onderstand gewikkeld.

De voorgedragene wet heeft — sommigen harer tegenstanders hebben dit volmondig erkend — de strekking om die bezwaren weg te nemen, aan de niet-gesubsidieerde diakoniën, ten minste wat de bedeeling betreft, vrijheid te verzekeren en tevens het heillooze subsidie-stelsel, dat te gelijk de diakoniën in eenen afhankelijken toestand plaatst en voor de oefening eener op goede grondslagen gevestigde, binnen de vereischte grenzen beperkte armenzorg zoo nadeelig werkt, allengs af te schaffen.

Trekt men nu dit alles bijeen, dan kunnen, naar dit gevoelen, van de voorgedragene wet, zoo zij in werking kwam, zulke verderfelijke gevolgen niet worden verwacht, als de tegenstanders schijnen te gelooven. Is onder de werking van het tegenwoordig, voor de diakoniën belemmerend stelsel de godsdienstige liefdadigheid niet uitgedoofd, zij zal na de invoering der wet geenszins verflaauwen. Veeleer laat het zich met de Regering verwachten, dat zij zal worden gewekt, en dat, indien al niet algemeen, ten minste op vele plaatsen, tusschen de verschillende armbesturen een edele wedstrijd zal ontstaan, om in doeltreffende ondersteuning der behoeftigen elkanden voorbij te streven.

§ 5. Ook in de bezwaren, aan de Memorie van Toelichting ontleend, konden deze leden niet deelen, of daaraan ten minste zulk een overdreven gewigt niet hechten, als door de tegenstanders gedaan werd. Sommige der gegispte uitdrukkingen in die memorie lieten eene allezins bevredigende opvatting toe. Als bijv. de wet eene wet van overgang werd genoemd, dan werd daardoor alleen bedoeld de overgang uit den verwarden, ongeregelden staat van zaken, die thans vooral met opzigt tot de diakoniën bestaat, tot eenen beteren toestand. De wet zou, gedurende een zeker aantal jaren met beleid, maar tevens met de noodige klem toegepast, het terrein zuiveren, en daardoor den wetgever in staat stellen, om voor de latere bepaalde regeling van het armbestuur eene goede keuze te doen. Dan eerst zou, op grond der verkregene ondervinding, de zaak van het armwezen voor goed worden geregeld. Verder is de uitdrukking *goed der armen* door de Regering geenszins in dien zin gebruikt, als of de gezamenlijke armenfondsen als het eigendom der armen konden worden beschouwd, waarvan zij hun aandeel konden eischen, maar in dien zin, dat deze fondsen, als ter ondersteuning der armen bestemd, aan die bestemming niet mogen worden onttrokken, en dat vermits de armen zelven voor het rigtig beheer dier goederen niet kunnen zorgen, de Staat verpligt is, die zorg op zich te nemen.

Eindelijk bevatten § 6 en 7 nog eenige redeneringen over de zwarigheid hoever de burgerlijke wetgever gaan kan in het regelen van kerkelijke en bijzondere armbesturen, ten opzigte waarvan het lid Blaupot ten Cate eene wijziging der eerste drie artikelen heeft ingediend.

's GRAVENHAGE, 27 September.

Bij Zr. Ms. besluit van den 16den dezer is de Gezantschaps-Secretaris Mr. H. C. du Bois, benoemd tot Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

— Bij besluit van Z. M. van den 17den dezer is ter bezuiniging en vereenvoudiging, de zamenstelling en de werkzaamheden van den Hoogen Raad van Adel, opgerigt bij besluit van den Souvereinen Vorst van 24 Julij 1814, met den laatsten December 1852 beperkt tot het geven van advies over aangelegenheden, den adelstand betreffende, in de gevallen waarin daaromtrent door den Minister van Binnenl. Zaken aan Z. M. zal moeten worden gerapporteerd, en de overige werkzaamheden van den Raad opgedragen aan het Departement van Binnenl. Zaken. Met die dagteekening tevens wordt alsdan aan den Secretaris van den Hoogen Raad van Adel, Jhr. Mr. R. A. Baron van Hoëvell Nyenhuis, eervol ontslag verleend, en gelijk ontslag aan de verdere beambten L. van Weleveld, Adjunct-Commies, J. H. Jalink, klerk, A. G. Zürcher, wapenteekenaar, B. van Holten, kamerbewaarder, J. A. Dornbach, bode; met behoud van hunne aanspraken op pensioen of wachtgeld. Den 1sten Januarij 1853 wordt Jhr. Mr. W. J. Baron d'Ablaing van Giessenburg, thans lid van den Hoogen Raad van Adel, uit welke betrekking hem met die dagteekening eervol ontslag wordt verleend, benoemd tot Referendaris bij het Departement van Binnenl. Zaken, tevens belast met de functien van Secretaris van den Hoogen Raad van Adel, onder bepaling dat met die dagteekening zal eindigen het genot van het hem na toegekend wachtgeld. En alsdan tevens benoemd: de Heeren Jhr. Mr. R. A. Baron van Hoëvell Nyenhuis en Jhr. Mr. L. N. Baron van der Goes van Dirksland tot leden van den Hoogen Raad van Adel, blijvende het voorzitterschap van den Raad opgedragen aan Jhr. Mr. L. de Witte van Citters; onder bepaling, dat de Hoofdambtenaar van het Departement van Binnenl. Zaken, die met de werkzaam-

heden van den Raad, welke volgens art. 1 aan dat Departement overgaan, onder den Minister zal zijn belast, steeds het Secretariaat bij dien Raad zal bekleeden.

— Z. M. heeft benoemd bij den grooten Staf, tot Luit.-Kolonel den Majoor T. G. T. V. Baron de Constant Rebecque, van dien Staf, zijnen Adjudant; bij den Generalen Staf: tot Kolonel, de Luit.-Kolonels Jh^{r}. G. E. van Panhuys en A. P. F. Rigot de Begnins, beiden van dien Staf; tot Luit.-Kolonel den Majoor G. Schuurman, van dien Staf; tot Majoor, de Kapiteins der 1ste klasse C. J. J. Goffin en J. B. E. von Motz, beiden van dien Staf; tot Kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), de 1ste $Luit^{s}$. J. F. A. van Panhuys en H. E. W. Rodi de Loo, mede van dien Staf; tot 1sten Luit., den 2^{den} Luit. L. R. J. A. Roosmale Nepveu, van het 1ste regement vesting-artillerie.

— Z. M. de Koning heeft eene aanzienlijke leverancie van jagttenten besteld aan den Heer Edgington te Londen, die op de Tentoonstelling aldaar voor het vervaardigen van tenten den grootsten lof heeft in geoogst. Zij zullen onverwijld naar het Loo worden gezonden.

— De Minister van Justitie zal, daar zijne ziekte zoo goed als geheel geweken is, in het begin van October zijne werkzaamheden hervatten.

— De Minister van Koloniën zal Woensdag en die van Marine Vrijdag geen gehoor verleenen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 27 September.

Na mededeeling van eenige ingekomene stukken heeft de Minister van Financiën, namens den Koning, aangeboden de ontwerpen van wet, uitmakende de Staatsbegrooting voor den jare 1853. — De Minister heeft bij die gelegenheid eene aanspraak gehouden, die een zoo groot aantal uitvoerige opgaven bevat, dat wij van wege hare uitvoerigheid ons genoodzaakt zien die met weglating van een en ander, wat minder onmiddelijk tot een algemeen overzigt onzer geldmiddelen onmisbaar schijnt, eenigermate verkort mede te deelen.

M. H.! Op last des Konings wederom in Uw midden verschijnende om de Staatsbegrooting voor het volgend dienstjaar aan U over te brengen, is het voor mij hoogst aangenaam van die gelegenheid voor de derde maal te mogen gebruik maken, om U gunstige berigten nopens onze geldmiddelen te geven.

Vergunt mij, dat ik ook thans, op het voetspoor van vroegere jaren, uwe aandacht kortelijk bepale bij het verledene en het tegenwoordige, om daarna eenen blik in de toekomst te slaan.

1°. Meermalen heb ik Uwe aandacht gevestigd op de uitkomst van de vorige dienstjaren. Ik geloof niet dat het noodig zijn zal thans de reeds dikwijls opgenoemde bijzonderheden te herhalen. Ten einde het verledene op effen voet te brengen, is een wetsontwerp ontworpen en aan U voorgedragen, de strekking hebbende om een deel der batige saldo's bij de schatkist voor handen, over te brengen op het dienstjaar 1842, ten einde het op dat jaar nog openstaande te kort te dekken. Daardoor zal het verledene, tot aan het jaar 1850 toe, definitief zijn vereffend, en het overzigt van onzen financiëlen toestand des te gemakkelijker en eenvoudiger worden.

Om dit laatste doel inzonderheid te bevorderen, heb ik gemeend wel te doen met eenen bijzonderen staat te doen zamenstellen van de uitkomsten der tien laatste dienstjaren, loopende van 1842 tot 1851, en dien staat, die nog eenige specificatiën behelst, als eene bijlage tot deze mijne rede aan U over te leggen.

Die staat zal u doen zien, M. H., dat op 31 December 1851 (natuurlijk behoudens het latere adjustement van de ontvangsten en uitgaven over 1851), aan batige saldo's van de diensten tot op dat tijdstip, in de schatkist aanwezig was een bedrag van *f* 7,861,227.72. behalve de som van *f* 202,738.71, uit de Conversie-middelen van 1844 voorgeschoten, en alzoo te zamen *f* 8,063,966.43.

Doch vermits de wet, regelende het batig slot van de koloniale dienst 1850 nog niet is afgedaan, en vermits bij het op nieuw dienaangaande in te dienen wetsontwerp wordt voorgesteld om het aanvankelijk door het Departement van Koloniën gereserveerd bedrag van *f* 1,882,698.15½ toe te voegen aan de middelen van het dienstjaar 1851, zoo zullen, wordt die wet aangenomen, onder dagteekening van 31 December 1851 de onderscheidene staatsrekeningen een batig slot van *f* 9,946,664.58½ aanwijzen, behoudens hetgeen de einduitkomst der rekening over het jaar 1851 daaraan nog kan toevoegen. Die uitkomst, M. H., levert stof tot warme erkentelijkheid op voor den zegen die in dit opzigt op onzen arbeid werd gegeven.

Van dit algemeen overzigt van het verledene ga ik over tot een meer gedetailleerde beschouwing betreffende het jongstverloopen dienstjaar, waarvan de aanvankelijk bekende uitkomsten wederom in de bijzonderheden in de toelichtende staten bij elke begrootingswet zijn opgegeven.

De begrooting van uitgaven voor 1851, zoo als die bij onderscheidene wetten in 1850 is vastgesteld bedroeg .	*f* 69,720,603.50.
Zij is later verhoogd voor de uitgaven van het muntwezen (wet van den 17^{den} December 1851) met	- 915,369.22.
Voor Amortisatie van Schuld (wet van 22 April 1852) na aftrek eener som van *f* 259,500, waarvan regelmatigheidshalve, de overschrijving op het tegenwoordig dienstjaar aan U zal worden voorgesteld, met	- 2,960,500.00.
Voor de uitgaven ter voldoening der achterstallige Russische Schuld (wet van 19 September 1852), met	- 1,318,750.00.
En moet nog worden verhoogd voor de uitgaven ten behoeve van het Haarlemmermeer, met	- 600,000.00.
Zij zal alzoo bedragen te zamen . . .	*f* 75,515,222.72.

Op die begrooting is blijkens de gedetailleerde staten, bespaard geworden de som van *f* 1,466,136.58½.

Met inbegrip van de straks bedoelde bijdrage uit het domeinfonds aan dit dienstjaar toegewezen, ad *f* 2,960,500 bedroeg de raming der middelen voor 1851 . . . . *f* 73,750,439.14.

De gedane en bekende nog te doene ontvangsten bedroegen	*f* 76,473,297.45½.
Waarvan af de uitgaven, zooals zij vermoedelijk hoogtens zullen bedragen	- 74,049,086.13½.
Zoodat het jaar 1851 eene bate oplevert van	*f* 2,424,211.41.

Deze uitkomst mag voorzeker als hoogst bevredigend worden beschouwd, wanneer men in aanmerking neemt, dat zeer aanzienlijke uitgaven van geheel buitengewonen aard, die niet ligt zullen terugkeeren, op dat dienstjaar gebragt zijn moeten, en uit de gewone middelen bestreden hebben kunnen worden; en dat bij deze berekening onder de inkomsten nog niet is gebragt de som van *f* 1,882,698.15½ hierboven gemeld, welke nog uit de koloniale middelen van 1850 aan het dienstjaar 1851 toegevoegd zullen kunnen worden.

2°. Ook de loopende dienst levert zeer goede uitzigten op. Zij zal alleen nog verhoogd moeten worden met eene som van *f* 200,000, uitmakende den eersten termijn van het subsidie aan de Rhijnspoorweg toegezegd bij het contract dat door de wet van 29 mei 1852 is bekrachtigd, welligt ook met eene som van *f* 600,000 ten behoeve van het Haarlemmermeer; voorts met eene som van *f* 5,838,75 voor de betaling van renten bij de aflossing van de leening voor den straatweg van Amsterdam naar Naarden, welke in de begrooting niet waren uitgetrokken, omdat men, bij het opmaken der begrooting, gemeend had die vroeger te zullen kunnen aflossen. De inkomsten laten zich gunstig aanzien. Immers op den 1sten September overtrof het 2/3 der opbrengst, bereids het 2/3 van de raming. Genoegzaam alle middelen bragten meer op dan over hetzelfde tijdperk des vorigen jaars; alleen de zegel-, registratie- en successieregten, schoon de opbrengt daarvan in haar geheel aan de gemaakte raming goed beantwoordt, bleef merkbaar beneden die van het jaar 1851; zoo ook die van het patentregt. De oorzaken van dien schijnbaren teruggang die te zoeken zijn in de geheel exceptioneel groote opbrengst van het patent- en van het successieregt in 1851, zijn intusschen te zeer bekend dan dat zij eenige zorg behoeven te baren.

Neemt men evenwel in aanmerking dat de invloed van de afschaffing van den accijns op het geslagt van varkens en schapen zich eerst in de twee laatste maanden des jaars zal doen gevoelen, even als die van de vermindering van het patentregt op de binnenlandsche scheepvaart eerst nu zal blijkbaar worden, dan kan men zich niet voorstellen dat de raming der middelen door de opbrengst zoo ver overtroffen zal worden als in 1851, hoewel ik mij mag voorstellen dat zij wel bereikt zal worden.

Hierna gaat de Minister over tot verslag omtrent de uitvoering van eenige financiële wetten, als die op de scheepvaart en de postwet, en verdere bijzonderheden de geldmiddelen betreffende, en eindigt met een overzigt over de

begroot. voor 1853, waarvan het eindcijfer der uitgav. bedraagt	*f* 70,074,828.31½.
Dat der inkomsten	- 71,685,772.39.
Vermoedelijk batig slot alzoo	*f* 1,610,944.07½.

Omtrent deze in bijzonderheden tredende: zegt de Minister onder anderen:

Dat 's lands penningen niet door de Regering verspild worden, noch de begrootingen noodeloos uitgeput, bewijzen zoowel de uitkomst van de dienst van 1850 als die van de dienst van 1851; zij leveren u het betoog, dat zuinig beheer voortdurend door haar als een harer voornaamste pligten wordt beschouwd.

Wat de wet op de middelen in het algemeen betreft, het zal welligt al dadelijk de aandacht treffen, dat daarin geene wijziging is gebragt, maar dat de middelen onveranderd naar dezelfde grondslagen als vroeger zijn voorgedragen. De gunstige berigten, die ik u omtrent den toestand onzer geldmiddelen mogt geven, die aantoonen, dat onder 31 December 1851 het aanzienlijk bedrag van *f* 9,946,664.58½ aan batige sloten in 's Rijks schatkist bevonden zal worden; een bedrag, dat, vermeerderd met het batig saldo van het domeinfonds en met het vermoedelijk batig slot van het loopend dienstjaar tot ruim 12 millioen zal kunnen klimmen, — die berigten zullen welligt eene andere verwachting hebben doen ontstaan. Er bestaan echter dringende redenen, die het onraadzaam maken voor alsnog eenen anderen weg in te slaan. Behalve de zoo geheel juiste beweegreden, zoo dikwerf in uwe vergadering aangevoerd, dat een groot deel van de staats-inkomsten van wisselvalligen aard is, meen ik inzonderheid nogmaals te mogen wijzen op de noodzakelijkheid van het herstel van het Indisch muntwezen, dat belangrijke offers vorderen zal, tot betering van het nadeel, dat door vroegere min juiste maatregelen aan de Oost-Indische bezittingen is toegebragt. Maar met nog meer aandrang moet ik, tot ondersteuning van de voordragt der Regering, op de noodzakelijke uitgaven van den Staat, inzonderheid op die voor de schuld wijzen. Waar het zoo moeijelijk is, het geheel cijfer van de kosten der staatsdienst nog verder in te krimpen, waar onderscheidene belangen veeleer uitbreiding dan vermindering van uitgaven schijnen te vorderen, en waar zooveel wordt gevorderd tot voldoening aan heilige verpligtingen van den Staat, dáár voorzeker mag men niet ligtvaardig tot het verminderen der staats-inkomsten besluiten, vóórdat men de middelen bezit om de schuld van den Staat te verminderen en alzoo duurzame besparing van uitgaven te verzekeren.

Inzonderheid met het oog op dit laatste meen ik de voordragt der middelen te kunnen verdedigen. Spoedig zal het tijdperk verstrekken zijn, gedurende hetwelk de wet het beproeven van schuldvermindering door conversie

verbood. De middelen, bij de schatkist voorhanden, zijn ruim genoeg om, nadat dat tijdperk voorbij zal zijn, gegrond vooruitzigt op het welslagen van eene conversie der 4 pCt. schuld te openen, indien overigens de omstandigheden daartoe gunstig zijn. In het tijdsgewricht, dat wij beleven, Mijne Heeren, zou het voorbarig zijn, ook maar eenige weinige maanden vooruit te loopen en bepaalde toezeggingen te doen, die zóó ligt door staatkundige of andere gebeurtenissen kunnen verijdeld worden. Ik vlei mij intusschen met de hoop, dat al spoedig het tijdstip dáár zal zijn, waarop mij het voorregt gegeven zal worden, om eene voordragt van dien aard aan uwe beraadslagingen te onderwerpen. Tot op dien tijd echter, Mijne Heeren, acht ik het hoogst raadzaam, de beraadslaging over verandering of vermindering van belastingen uit te stellen, om niet het gevaar te doen ontstaan, dat de schatkist van eenige inkomsten beroofd worde op een tijdstip, waarop zij hare krachten onverdeeld zal moeten inspannen. In het vooruitzigt, dat uwe vergadering zich met deze zienswijze zal kunnen vereenigen, beveel ik deze begrooting met vertrouwen aan uwe beraadslagingen aan.

De Voorzitter bedankt den Minister voor de gedane mededeelingen, wordt wijders besloten tot drukken en ronddeelen dier stukken. De Commissie voor het ontwerpen van een adres van antwoord op de troonrede heeft een ontwerp ter tafel gebragt dat nog heden in de Afdeelingen zal onderzocht worden. Hierna wordt de zitting opgeheven.

Zitting van Dingsdag 28 September.

Na eenige kennisgevingen door den Voorzitter, stelt deze voor de beraadslagingen over het adres van antwoord op de Troonrede morgen te doen aanvangen. Op voorstel echter van den Heer van Hoëvell wordt besloten, die dadelijk te doen plaats hebben.

Het ontwerp-adres luidt aldus:

»Sire!

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft met dankbare vreugd uit den mond van U. M. de mededeeling ontvangen omtrent den voorspoedigen toestand des Vaderlands.

Met U, Sire, beseft zij het hoog gewigt der voortdurend goede verstandhouding, die tusschen Nederland en de andere Mogendheden bestaat. Moge deze door wederkeerige blijken van vriendschap en achting steeds aangekweekt en bevestigd worden, en waar, tot uitbreiding en regeling der betrekkingen van dit Rijk met andere Staten het sluiten van verdragen wordt vereischt, mogen daar de belangen van Nederland waardiglijk worden gehandhaafd.

De gunstige getuigenis door U. M. omtrent de zee- en landmagt afgelegd, werd door ons met vernieuwd genoegen vernomen.

De welvaart van het moederland is zoo naauw aan die van Neêrlands Overzeesche bezittingen verknocht, dat wij het heerschen van rust en vrede aldaar op dubbelen prijs stellen. Met een naauwlettend oog slaan wij gade al wat deze onschatbare koloniën betreft. Mogen de moed en zelfopoffering van onze dappere strijders gestrekt hebben om de onlusten in het Palembangsche voor goed te dempen! Dat onze aloude betrekkingen met Japan eene bevriende Mogendheid hebben geleid om, Sire, Uwe goede diensten in te roepen, hebben wij met belangstelling gehoord. De Tweede Kamer hoopt, dat de door U. M. toegezegde tusschenkomst, door beleid en omzigtigheid gekenmerkt, tot den gewenschten uitslag zal leiden.

De beschouwing van onze binnenlandsche gesteldheid geeft stof tot dank. Medewerking van gewestelijk en plaatselijk gezag is tot het vestigen onzer instellingen onmisbaar. Wij vernemen met blijdschap, dat U. M. over het algemeen reden heeft tot tevredenheid ten dien aanzien. Aanwakkering en ontwikkeling van den ondernemingsijver onzer landgenooten in de voorname takken van volksbestaan worden ook door ons met levendige voldoening bespeurd. De maatregelen Uwer Regering om die zucht aan te moedigen en te ondersteunen zullen bij de Tweede Kamer blijden weerklank vinden. En terwijl wij in de verschooning van rampen aan onze waterkeeringen dankbaar, hoogeren zegen erkennen, zullen wij de verbetering onzer hoofdrivieren met kracht helpen voortzetten. De naauwere aansluiting aan het buitenland door verbeterde middelen van vervoer en versnelde gemeenschap, wordt door ons als weldadig beschouwd; en wij zien met welgevallen de pogingen om dit verkeer uit te breiden.

Wanneer wij, Sire, in overeenstemming met U. M., den staat der geldmiddelen als verblijdend aanmerken, en verlangend naar de toegezegde gewigtige voordragt betreffende 's Rijks schuld uitzien, kunnen wij tevens den wensch niet verbergen, dat herziening en verbetering van ons belastingstelsel een voorwerp van de aanhoudende zorg uwer regering zij.

Met moed zullen wij de groote taak opvatten, die de indiening van nieuwe of niet afgedane wetsontwerpen aan de Tweede Kamer oplegt. Inzonderheid stellen wij hoogen prijs op de aanbieding der wetsvoorstellen, in de eerste plaats door de Grondwet verlangd.

Sire! Wij vertrouwen dat het gemeen overleg van Uwe Regering met de Vertegenwoordigers des Volks duurzaam goede vrucht zal dragen: zoo bij terugzien op het voorleden de perken van menschelijke krachten wederom gebleken zijn, wij vereenigen ons te liever in U. M^s. bede om den onmisbaren zegen des Allerhoogsten.

Daarna zijn de beraadslagingen over dit ontwerp aangevangen.

De Heer van Goltstein heeft beschouwingen tegen de algemeene strekking en zal nadere inlichtingen van de Commissie afwachten. De Heer Jongstra interpelleert den Minister van Oorlog over zijne verhouding tot de kiezersvereeniging: «Nederland en Oranje.” Daarover ontstaan langdurig woordenwisselingen.

De Zitting duurt voort.

AMSTERDAM, 27 September.

In de Zaturdag alhier gehouden eerste vergadering van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen, heeft deze instelling zich geconstitueerd, en gekozen tot haren Voorzitter, den Heer Prof. F. van Geuns, en tot haren Secretaris, den Heer Prof. W. Vrolik, welke beide keuzen aan de bekrachtiging van Z. M. den Koning zullen worden onderworpen.

— Wij vernemen, dat door de Vereeniging tot bevordering der Beeldende Kunsten voor hare verloting is aangekocht de schilderij van J. Israëls, voorstellende: het gezin van Oldenbarneveld, bij het lezen van diens laatsten brief.

— Het groot pleister model voor een metalen standbeeld ter eere van Lourens Coster, 12 voet hoog, is door den Heer Royer afgewerkt.

LEEUWARDEN, 25 September.

De Gemeenteraad heeft eergisteren besloten tot algeheele afschaffing van de stedelijke belasting op de rogge, die niet minder dan 150 opcenten op de hoofdsom der rijksbelasting van dit artikel bedroeg. Hierdoor werd tevens bepaald, dat de accijns op het van elders ingevoerd wordende meel en gebak, van rogge afkomstig, zoude komen te vervallen.

Tot dekking van het te kort, hierdoor, even als door de afschaffing der stedelijke belasting op het schapen- en varkensvleesch, met 1 Nov. aanstaande, (waartoe het besluit reeds in de laatste vergadering van den raad werd genomen) in de stedelijke kas zullende ontstaan, werd besloten: 1° om te heffen 15 opcenten op de hoofdsom der belasting op de gebouwde en 10 opcenten op de hoofdsom der belasting op de ongebouwde eigendommen; en 2° om te verhoogen de opcenten op de personële belasting tot 25.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIË.

BRUSSEL, 27 September.

De Kamers zijn heden, zonder het houden van eene troonrede geopend.

— De klasse van beeldende kunsten der Akademie heeft tot leden in de afdeeling beeldhouwkunde, benoemd den Graaf van Nieuwerkerke, Nederlander van geboorte, Directeur van het Museum te Parijs, en den Heer Royer, Belg van geboorte, en sedert vele jaren Leeraar bij de Akademie te Amsterdam.

— Op den spoorweg van Gent, ter hoogte van Termonde, zijn twee treinen tegen elkanden gereden, waardoor 6 wagens verbrijzeld en 4 personen gewond zijn.

FRANKRIJK.

PARIJS, 26 September.

De President is den 23sten Valence doorgereisd en in den avond te Avignon aangekomen. De geestdrift der bevolking bleef dezelfde.

— Volgens een telegraphisch berigt uit Marseille ontvangen, was daar digt bij die stad in een huis, waarlangs de President komen moest, een helsch moordtoestel ontdekt, uit 4 kanonnen en 250 geweerloopen bestaande, geladen met 1500 kogels. De aanleggers waren in hechtenis genomen. — Den 25sten is de President in genoemde stad aangekomen en onder anderen door twee afgevaardigden van den Paus begroet.

— Er loopen geruchten, dat de Paus voornemens zou zijn, om over te komen, ten einde den President als Keizer te kroonen.

— De President heeft magtiging verleend tot het oprigten van entrepôts, naar het voorbeeld van Nederland en Engeland; vergunning tot den aanleg is aan een Vennootschap verleend op de gronden nabij de Place de l'Europe te Parijs. Alle noodige waarborgen zullen van wege den Staat voor de goederen worden gegeven, en welke gebeurtenissen er ook plaats grijpen, deze beschouwd worden als goederen van onzijdige personen of natiën.

— De President heeft aan de Consistorie der Herv. kerk te Grenoble, die hem hare opwachting maakte, gezegd: dat, ofschoon goed Katholiek, hij echter het groote beginsel der godsdienstige vrijheid zou weten te handhaven en te verdedigen.

— Het departement van Marine laat een vrij groot getal ligte schepen van eene geheel nieuwe constructie bouwen.

— De Fransche *Moniteur* geeft een gunstig overzigt van den geldelijken toestand van den Kerkelijken Staat, welke echter door bijzondere berigten op het stelligst wedersproken wordt.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 24 September.

In de *Oest. Corr.* leest men een artikel ten gunste van België, waarin, hoezeer in gematigde bewoordingen, evenwel vrij openlijk wordt te veld getrokken tegen de aanmatigingen van het Fransch bewind, dat de Belgische Regering bijna heeft willen dwingen om de laatste voorwaarden, met betrekking tot het handelstractaat van 1845 aan te nemen. Men beschouwt dit artikel als een bewijs te meer, dat Oostenrijk de onafhankelijkheid van Belgie en Nederland in hunnen geheelen omvang wil geëerbiedigd en behouden zien.

218de Staats-Loterij.

Trekking der Derde Klasse.

1ste Trekking. N°. 5211 een prijs van *f* 25,000. N°. 4537 een prijs van *f* 1,250. N°. 18490 een prijs van *f* 1000.

2de » N°s. 3158, 5177, 8092, 16389, 17804 en 19178 ieder een prijs van *f* 1,000.

ADVERTENTIËN.

Ondertrouwd: Dr. G. W. A. PLAAT,
EN
ZWOLLE, 25 September 1852. E. J. VAN KETWICH.
Eenige Kennisgeving.

Bevallen van een welgeschapen ZOON, E. M. VAN BEEK, hartelijk geliefde Echtgenoote van
HENSBROEK, 25 September 1852. W. P. WOLTERS, *Predikant.*
Eenige Kennisgeving.

Heden overleed, tot onze droefheid, in den ouderdom van 13 jaren, ons geliefde Dochtertje CHRISTINA JOHANNA SIEGWARDINA.

A. L. REIMERINGER,
LEYDEN, 27 September 1852. A. J. REIMERINGER, KELDER.
Eenige Kennisgeving.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming door Vrienden en Bekenden betoond, zoo gedurende de ziekte als bij het afsterven hunner geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, betuigen de Ondergeteekenden, ook namens hunne Familie, bij deze aan allen hunnen welgemeenden dank.

J. A. PRYN,
LEYDEN, 28 September 1852. A. G. M. SCHIMMELPFENG, Geb. PRYN.
H. O. W. SCHIMMELPFENG.

Op Dingsdag den 5den October 1852, des morgens ten 10 ure, zal men, op het Buitenverblijf aan de Poelbrug buiten de Rhijnsburgsche Poort der stad *Leyden* onder *Oegstgeest* publiek (*om Contant Geld*) Verkoopen: eenige nette en goed onderhoudene Mahonyhouten en andere **MEUBILAIRE GOEDEREN**, bestaande in Tafels, Stoelen, Kabinet, Ledekant, Canapé, Waschtafels, Spiegels, een Pendule, Platen in Lijsten, een Mangel, een Pers, Gordijnen, Vloerkleeden, Karpetten, Bedden met Toebehooren, eenig Tafel- en Bedlinnen, Porselein, Aardewerk, Koper-, Tin-, Blik-, IJzer- en Glaswerk, voorts Zilveren Lepels en Vorken, een Soeplepel, Suikerstrooijers en klein Zilver, en hetgeen verder ten dage der Verkooping te voorschijn zal worden gebragt.

Kunnende worden bezigtigd des Zaturdags en Maandags vóór de Verkooping den 2den en 4den October 1852, van des morgens 10 tot des namiddags ten 2 ure.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, van:

Een ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERVE, hebbende acht Kamers en Kabinetje, Provisie-Kamer, Dienstbodenkamers, marmeren Gang en Keuken, opén Trap, Kelder, Binnenplaats, Droog- en Turfzolders en verdere Gemakken, staande binnen *Leyden*, op de Breedestraat tegen over de Schoolsteeg, in Wijk IV. No. 180; breeder bij aangeplakte billetten omschreven; komende 1 Februarij 1853 worden aanvaard.

Waarvan de Provisioneele Opveiling zal plaats hebben op Zaturdag den 2den October, en de finale Gunning op Zaturdag den 9den October 1852, beide des avonds ten 7 ure, met Verhoogingen.

Kunnende worden bezigtigd des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags voor de Verkooping van 11 tot 3 ure, op een Toegang-billet van den Notaris A. B. BARKEY Nz. te *Leyden*, alwaar 8 dagen vóór de Veiling de Voorwaarden ter lezing zullen liggen.

OPENBARE VERKOOPING,

(*Om gereed Geld.*)

Op Donderdag den 30sten September 1852, des morgens ten *tien* ure, aan de Stads-Timmerwerf aan het Galgewater, van Ypen BOOMSTAMMEN, TAKKEN en RIJZEN.

Wij ontvingen dezen morgen eenen brief uit *Haarlem* van den volgenden inhoud:

MIJNHEER EN VRIEND!

Ik zend u op nieuw een bewijs, dat de **GOLDBERGERSCHE KETTINGEN** niet genoeg aanbevolen kunnen worden.

Een man, die gedurende verscheidene jaren in de Polders werkzaam is en sedert lang aan hevige rheumatische pijnen leed, kwam mij dezer dagen met groote blijdschap zijne algeheele genezing berigten door het gebruik van eenen Goldbergerschen Ketting, dien hij bij ons gekocht heeft. Hij is nu weer vlug en sterk, zonder pijn, en gevoelt zich weder regt gelukkig. Hij werkt thans in de Haarlemmermeer, wil gaarne een getuigschrift geven als het verlangd wordt en verzoekt, dat wij zijne genezing zoo veel mogelijk algemeen bekend maken.

Vriendschappelijk, enz.,
HAARLEM, 22 September 1852. J. v. EK,
Firma de Wed. DE LANGE en v. EK.

De echte KETTINGEN zijn voor *f* 1.80, *f* 2.20, *f* 3.60 en *f* 5.40 in de onderstaande Depôts te verkrijgen.

Amsterdam, Verkoophuis.
Bodegraven, J. B. C. E. Schlatman.
Delft, J. T. Wagner.
Dordrecht, J. Vetn Jr.
Gouda, A. Goedraad.
's Hage, Sack en Co.
Leyden, A. Dirks.
Oudshoorn, G. v. d. Boom.
Rotterdam, J. A. Klinger en Co.
Schiedam, N. Roepius.

En verder in alle steden des Rijks.

OPENBARE VERPACHTING DER GABELLEN,

aan den KATWIJKSCHEN STRAATWEG, op Woensdag den 27sten October 1852, des voormiddags ten 11 ure, in de Herberg *de Zwaan* te *Katwijk aan Zee*. Gedurende 8 dagen te voren zullen de Voorwaarden dezer Verpachting ter lezing liggen te *Katwijk aan Zee* in de voornoemde Herberg; te *Leyden* in het Koffijhuis *de Post in de Star* op de Aalmarkt en aan *het Schouw van Duivenvoorde*. Nadere inlichtingen zijn inmiddels te bekomen bij den Notaris ROEST VAN LIMBURG, te *Katwijk aan den Rijn*.

Heden namiddag 29 September

vervolgt de Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK met te Verkoopen de BOEKEN betreffende OOSTERSCHE LETTEREN, GODGELEERDHEID en KERKELIJKE GESCHIEDENIS.

Donderdag namiddag 30 September,

het vervolg der GODGELEERDE BOEKEN.

Genezing van een ziek been door de Zalf en de Pillen van Holloway.

Uittreksel uit eenen brief van den Heer JAMES TOWNLY, woonachtig te Poplar, New-Town, in de Catharina straat No. 1, gedagteekend den 22sten Julij 1850 aan den Professor HOLLOWAY. Mijnheer, een gevoel van dankbaarheid, zoowel als de wensch, ongelukkigen nuttig te zijn, heeft mij bewogen openlijk bekend te maken, dat ik door uwe *Zalf* en *Pillen* genezen ben van een ziek been met twee zware wonden, waaraan ik reeds 9 jaren was lijdende geweest, en hetwelk men voor ongeneesbaar hield, tot dat ik besloot uw geneesmiddel te gebruiken, hetwelk mij al dadelijk van de pijnen verligtte, en waardoor ik thans geheel hersteld ben.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen bij W. C. VAN DORT, te *'s Hage*; bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, te *Gouda*, en bij J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te *'s Hertogenbosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 27 September.

			Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{7}{8}$	$64\frac{1}{16}$	$63\frac{7}{8}$
Dito Certificaten	3	″	$76\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito	4	″	$96\frac{5}{16}$	$96\frac{3}{16}$	$96\frac{5}{16}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	″	$95\frac{3}{16}$	$95\frac{1}{4}$	$95\frac{3}{16}$
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	″	125	—	—
O. I. Leening	4	″	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg			—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	″	—	—	—
Haarlemmermeer	5	″	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	″	$72\frac{9}{16}$	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{9}{16}$
Dito dito	5	″	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	″	$107\frac{5}{8}$	$107\frac{3}{4}$	$107\frac{3}{4}$
Dito dito 1828 en 1829	5	″	$106\frac{5}{8}$	$106\frac{3}{4}$	$106\frac{5}{8}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	″	97	—	—
Dito 1840	4	″	$91\frac{1}{4}$	$91\frac{3}{8}$	$91\frac{1}{4}$
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	″	$90\frac{3}{4}$	$90\frac{7}{8}$	$90\frac{3}{4}$
Dito dito Nieuwe	4	″	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	″	—	—	—
Certificaten van dito	6	″	—	—	—
POLEN, Obligatiën	4	″	$85\frac{1}{2}$	$85\frac{1}{2}$	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	″	—	—	—
Dito dito 1835	500	″	$160\frac{3}{4}$	161	$160\frac{3}{4}$
SPANJE, Obligatiën	à 1	pCt.	$23\frac{9}{16}$	$23\frac{11}{16}$	$23\frac{9}{16}$
Dito Obligatiën	3	″	$50\frac{15}{16}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	″	$45\frac{13}{16}$	$45\frac{7}{8}$	$45\frac{13}{16}$
Bewijzen Coupons			$2\frac{7}{8}$	—	—
OOSTENRIJK, M. B. bij Golt.	5	″	81	—	—
Dito	4	″	69	—	—
Dito Metall.	5	″	$78\frac{3}{4}$	$79\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe	5	″	91	$91\frac{1}{8}$	91
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	″	41	$41\frac{1}{8}$	41
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	″	$51\frac{3}{4}$	$51\frac{13}{16}$	$51\frac{3}{4}$
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	″	$52\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{2}$
BRAZILIE, 1824 100 £	5	″	$100\frac{1}{2}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	″	$42\frac{1}{2}$	$42\frac{9}{16}$	$42\frac{7}{16}$
Dito dito	4	″	$39\frac{1}{8}$	$39\frac{1}{4}$	$39\frac{3}{16}$
VENEZUELA,	$3\frac{3}{4}$	″	41	—	—
MEXICO,	5	″	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën			$4\frac{1}{2}$	—	—

Grieken $4\frac{7}{8}$ à $5\frac{1}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.85 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.